

F/m 1064 APS. 2. 88. 48

DAN AIR AMERICA.

MR. W. FRASER, from the State of Illinois, who, after a residence of more than forty years in the Great Republic, is now revisiting his native land, recited, at the Gaelic Society dinner, in the Caledonian Hotel, Inverness, on 12th Jan., 1886, the following poem of his own composition, which vividly describes his first impressions of America, and the home-sickness that made him sigh there for Highland heather, glens, streams, and the social life to which he was accustomed. Better acquaintance with the land of his adoption softened Mr. Fraser's regrets in due time, but never killed the Highlander in his nature.

First Part.

'NUAIR bha na h-uaislean air ciinntinn cruaidh oirnn,
Ann san Taobh Tuath 's an robh sinn an Alb',
Dh' eirich fuaim oirnn gu dhòl thar chuaintibh,
'S do dh-America ghluais sinn le fonn air falbh;
Is ann sna Staitean air tìr do chaidh sinn,
'N ceann iomadh la dhuinn bhi muigh air fairg',
'S eha mhor toil-inntinn a gheibh 'san tìr so,
Oir 's iomadh ni a tha ga deanamh searbh.

Air dol dheth bord dhuinn aig erioch ar seolaidh,
'Sa' bhaile mhor ud do 'n ainm New York,
Bha sluagh gu leoir as gach taobh 'n Roinn Eorp ann
Dheth na h-uile seorsa 's air iomadh dreach.
Bu ehnapan "nigger" gach fear a tri dhiubh,
Mar ri na miltean do Gheangaich ghlas,
'S ma their mi 'n fhirinn gur mi bha sgith dheth,
Ma'n d' fhuair mi n' imrich a thogail as.

Gach ceum a shiubhlas sinn feadh na dùth'ehsa,
 Gur coille dhuth-ghorm i air fad,
 Tha ruith gu siornaidh gum cheann no crìoch oirr'
 Is beachainn fhiadhaich tha innt' gu pailt' ;
 Cha 'n fhaic sinn fraoch ann a' fas air aonach,
 No sruth a caochan ruith soilleir glan,
 Ach buig is geoban, 's na rathadan mora,
 Na'n sluic mhi-chomhnard le stumpan grad.

'S ge do shaoil sinn gu 'n bu dùthaich shaor i,
 Tha sinn fo dhaors' innt' nach robh sinn riamh,
 Le obair chruaidh ann gum suim do dh-uarraibh,
 'S cha ghabhar trnas dhinn ged bhiodh sinn sgith ;
 Bithidh glaodh oirnn eirigh ma 'n gann as leir dhuinn,
 'S air ball gum feum sinn a dhol ri guiomh,
 'S bho mhoch gu annoch sinn 'sas mar ainmhidh,
 'S le cabhaig anbarraich ag ith ar bidh.

Cha bhi na trathan 's an àn am b'abhaist dhuinn,
 Ach air aman daicheal nach do chleachd sinn riamh,
 Dar theid gairm oirnn a dhol da 'n ionnsaidh,
 Theid clag no dudach a' sud a thoirm ;
 Theid suidhe ri biadh ann gum bheannachd iarraidh,
 'S gach fear a' lionadh gu grad a bhroinn,
 'S cho ghrad aig eirigh an feadh tha bheil lan,
 'S cha ghabh fear eis ri fear tha as a dheigh.

Gur h-e an lon 's tric bhitheas air bord aca,
 Na staoigean mor dheth na mhuic-fheoil ghlais,
 Is ti searbh air nach bi mor tharbhachd,
 Gun an sinear dearg 'chuireadh dhith 'n droch bhlas ;
 Is stuth na 'Toiseachd air an robh sinn eolach,
 Cha 'n fhaodar ol ann mar bu chleachd,
 Tha e air a dhiteadh air feadh na tìr-sa,
 'S gum beil a bhinn air a toirt a mach.

Gur bochd ar caramh an so air airidh,
 Is ann na'n ruith'dean cha gabh sinn tlachd,
 B'i tìr a phianaidh do dhuin' is ainbhidh,
 'S cha 'n 'eil na h-aimsirean mar bu chleachd ;

Tha teas is fuachd ann a tha ro chruaidh oirnn,
 Bhitheas cur droch shnadh oirnn 's toirt dhinn ar dreach,
 'S cha mhor crentair a chi mi fein ann,
 Gach fear is te dhiubh ach biorach glas.

Ri an au t-sanhraidh sinn sgith is fann ann,
 Gu 'm bi ar teangan a mach le teas,
 A bhitheas ga'r sarachadh 's toirt ar eail naimn,
 Is sinu mar sgail ann air leaghadh as ;
 Bithidh 'm fallas braonach a' ruith na chaochanan,
 Sios bh'ar n-aodann na shruthan cas,
 'S an t-uisg' a ghnatrl gu 'n feum bhi lamh rimm,
 Sinu tioran, puiteach ag eigheachd deoch.

'S tha geamhradh gruamach a tha cranndaidh fuar ann,
 Le geur ghaoth tuath agus frasan sneachd,
 Ga chur gu domhal is cathadh mor leis,
 'S gum bith na roidean gu h-uile tachd'.
 Mur bi botan oirnn is pailteas comhdaich
 Cha bhi doigh air a dhol a mach,
 'S tha ghaoth cho reodhte ann 's gum gearr i 'n t-sron dhinn
 'S gum bi gach lon ann cho cruaidh ri clach.

'S e snd an fuachda a dh'fhagas gruamach
 Na h-uile truaghan a bhios an aire,
 Gur leoir a cheard dha bhi cunail blaitis air
 Is connadh gearta gum feum bhi pailt',
 'S bithidh 'm fuachd air nairean a' faighinn buaidh oirnn
 Ged h-ann na 'r suain a bhitheadh sinn 'n ar leab',
 Is mur bi teine mor ann an impis rosdaidh,
 Cha mhor nach reoth sinn 'nar suidhe steach.

Ach a mhuintir straicil a tha 'san ait so,
 'S e an t-am is fhearr leo 'nuair thig an sneachd ;
 Bithidh iad nan caoiribh a' ruith air slaoid ann,
 Is cluig sa ghliogarachd ri 'n enid each.
 Aig dol mu'n cuairt' anns an am a's fuair e,
 'S an sneachd mu'n chas an ga chur gu pailt',
 A' ruith 'sa lenn nachd 's gach taobh an leir dhuinn,
 'S an cuip ag eigneachadh speid nan each.

Air latha na Sabaid, do dh-aite a' chrabhaibh,
 Cha bhi ach ainmig aon neach air chois,
 Aeh ann an carbadaibh dol do'n t-searmoin,
 'S a' ruith 'sa stararaich le'n iomadh each,
 Tha iomadh seors ann do bharail neonaeh
 Nach 'eil a' cordadh air aona bheachd,
 Is cuid mi-churamach mar na bruidean,
 Is cha'n 'eil umhlachd do Shabaid ae'.

Tha cuid do dh-Albanaich feadh na duthaich so
 Gu tur chuir cul ris gach cleahdadh coir
 A lean ri'n sinnsearean air feadh nan linntean,
 Is eha'n 'eil suim ac' ga'n eumail beo.
 Ach mar na Geintilich tha ma'n cuairt orr'
 A' fas gu fuar-chrithaeh le'n cuid stoir,
 'S eha ehan iad Gaelic' ach deanamh tair oirr'
 Ged 's ann innt cha'n arach 'n uair bha iad og.

'S gur trie mi eumhneachdainn air na tioman
 Bhitheadh agam fhein ann an Albainn thall,
 'S bithidh mulad diblidh a' tighinn air m'inntinn
 'S gur iomadh sgrìob bhios i toirt a null,
 A' ruith gu eutrom air feadh an aonaich,
 Mar bha mi aon uair an tir nam beann
 A cluinntinn toirmean nan allt 's nan caochan
 Bhiodh mireach, sgaoilteach ruith feadh nan gleann.

Aig Nollaig aoibhneach is La Bliadhn' Uir ann,
 Gur sinn bhiodh sunndaeh, le cluich is eol,
 Bhiodh surd is danns' ann air feisd is bainnsibh,
 Gun dad a sgrainge no dh'ole na 'r coir;
 Is gum bu ghuanach a bhiodh na gruagaiehean
 Bhiodh m'an euairt dhuinn gu eritheil coir,
 Gu cairdeal, eibhneach, gun eagal eleir oirnn
 Do thaobh bhensan lha saor bho ghòid.

Air bhi air ehuairt dhuinn ear bheagan bhliadhnaibh
 'N taobh airde n' iar do Staid New York,
 'S o'n bha m' fearann daor ann 's gun mor mhaoin againn
 Chuir sinn ar n-aodainn ri dhol na b'fhaid',

Agus sheol sinn thar lochaibh mora
 Do dh-Illinois nam faichean glas
 'San fhearann chomhnard gun choilltean domhal
 Is ghabh sinn comhnuidh air abhainn Fox.

Gum b'i so duthaich nam *prairie* lubach,
 Na 'n sealladh ur dhuinn 's na h-uile cearn,
 Is feur gu duint' orr' gu ruig ar gluinean,
 Gu dosrach ùrar 's gu gorm a' fas ;
 Gun chrodh no caoraich ri iomain caoin ann,
 Ach erith sa ghaoith ann mar thonnaibh fairg,
 'Sa' fas 's a' crionadh o chian nan ciantan
 Is aig gach fiadh-bheathach 'na aite taimh.

Second Part.

Tha iomadh seorsa do dh-ainbhidh beo ann,
 Gun dragh no eolas air rathaidhean dhaoin,
 Tha feidh nan crocan a' ruith nan drobhan ann
 Is cearcan boidheach mar bhiodh 'san fhraoch.
 Tha madraidh-alld' agus sionnaich sheolt ann,
 Agus gobharan beaga maol,
 'S tha 'n tunnag spogach a' snamh gach lon ann
 Is pailteas drobhachan do ghlas gheoidh.

Tha moran eun ann a bhios ri ceol ann,
 Cho binn ri smeorach am barr nan craobh.
 Tha na h-aibhnichean is iasg gu leor annt'
 Gun aig neach coir orr', ach iad gu saor.

'S tha iomadh doigh air bli deanamh beo-shlaint',
 'S cha'n 'eil an lon ann no'm fearann daor,
 'S mur bhith aon do-bheart a bhios g'ar leon ann
 Bhitheadh sinn cho doigheal 'sa shireadh aon.

Ach tha aon droch bhnaidh ann d'am beil sinn buailteach
 Bhios gar cur tuathal 's gar fagail clith—
 'S e sin droch eucail, ris an canar *ague*,
 Is cha mhor crentair nach dean i chlaoidh.
 Gu 'm bi na ceudan air chrith is dreun orr'
 Mar dhuill air gheig bhiodh air chrith le gaoith,
 'S cha'n ann gun reusan a bheir mi beum dhi,
 Oir 's iomadh eiginn 's na chuir i mi.

'Nuair gheibh suairceag ud lamh an uachdar,
 'S i chuireas gluasad nam' fhuil 's na m' fheoil,
 Mi greannach, gruamach, is fìor droch shnuadh orm,
 'S bithidh mi cho fuar ann ri stocan reoht'.
 'S m'an gann gun gluais mi 's gum falbh am fuachd sin
 Thig teas cho cruaidh orm 's ged bhithinn roisde,
 Mi 'n gnath ri luasgan gun fhois no suain domh,
 Och, gur mi-shuaimhneach a bhios mo choir.

B'i sin a' bhan-shuirich a dh'fhanas teann rium,
 'S a chuireas greann orm i thighin am choir,
 Is ged bhiodh aing orm cha toir i taing dhomh
 Is cha ghabh connsachdainn oirr' le deoin.
 Nuair a smuanaich mi gun d'thug i fuath dhomh
 'S gun d'rinn mi fuadach uam ri'm bheo,
 Thig i gun naire a ris chur fail' orm,
 'S a dh-fhantainn lamh rium ge b'oil lem' fheoil.

Is i a' bhana-Gheangach a tha gun nair i,
 'S an orm tha'n tamailt mi faicinn riamh;
 'N uair dh'cìreas teum oirr' cha bhi mi reidh rithe;
 Ach gheibh mi grendhadh uaipe nach bi eli.
 Mo cheann is m'eachainn bithidh troimh a cheile,
 Is gach cnaimh nam chreubhag bithidh bruite, sgith,
 Gum b'fhearr dhomh fein bhi fo phlaigh na h-Eiphid
 'Nuair throideas breunag na bhi 'san tir

Ach, taing dha'n Ti-mhath, gun d'fhuar mi cuibht's i,
Is iomadh cuingcalachd bha na deigh,
'S le tuillidh bruidhne cha bhi ga maoitheadh,
Ach bithidh mi chaoith guidhe dhi siubhal reidh.
'S a nis cho-dhunain le comhairle dthurachdaich
Do mo luchd-duthcha 'san tìr gu leir—
Gun iad bhi diombach no'm misneachd cul riutha
Ge do bhiodh cuiscan dol uairean fiar.

W. F.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

